

Universitat de Barcelona

TREBALL DE FINAL DE GRAU

LES ALTES CAPACITATS: UNA NECESSITAT EDUCATIVA SOVINT INVISIBILITZADA.

Proposta d'un recurs digital per a l'atenció de l'alumnat amb altes capacitats a l'Educació Primària dins d'una aula ordinària

Gemma del Puerto Duch

Àmbit temàtic: Atenció a la diversitat

Modalitat: B (Producció)

Grau: Educació Primària

Curs: 2025-2026

Tutora: Cristina Blanco Guillem

Menció: Atenció a la diversitat

Diuen que un Treball de Fi de Grau és el tancament d'una etapa. Per a mi, a més, ha estat un camí ple d'aprenentatges, dubtes, esforç i moltíssimes emocions. Per això, abans de posar el punt final a aquest treball, m'agradaria agrair a les persones que m'han acompanyat durant tot aquest recorregut.

En primer lloc, a la meva germana, Anna.

Sense saber-ho, vas ser la persona que va sembrar la llavor d'aquest treball fa molt temps. La teva experiència em va permetre descobrir una realitat que, fins llavors, desconeixia i em va fer qüestionar-me moltes coses sobre la manera en què l'escola respon a la diversitat. Gràcies per compartir amb mi les teves vivències, per ensenyar-me que darrere de les altes capacitats hi ha molt més del que mostren els informes i per ajudar-me a entendre la importància de mirar a cada persona més enllà de qualsevol etiqueta. Aquest treball parla d'educació, però també parla d'històries com la teva, que mereixen ser escoltades.

Al meu company de vida, Nauk.

Gràcies per estar. Per estar sempre.

Per escoltar-me quan necessitava parlar del TFG per desena vegada en el mateix dia, per aguantar els meus moments d'estrès, els meus dubtes constants i les meves exigències impossibles amb mi mateixa.

Gràcies per recordar-me que estava fent les coses bé quan jo només veia errors, per celebrar amb mi cada petit avanç i per sostenir-me quan sentia que no arribava a tot. Han estat mesos intensos i no tinc cap dubte que aquest camí hauria estat molt més difícil sense tu al costat.

Als meus professors i professores de la universitat.

Gràcies per ajudar-me a descobrir que l'educació és molt més complexa, però també molt més bonica, del que imaginava quan vaig començar la carrera. Gràcies per ensenyar-me a reflexionar, a qüestionar i a mirar més enllà de l'evident. Cada assignatura, cada pràctica i cada experiència viscuda durant aquests anys han contribuït a construir la mestra que soc avui.

I, especialment, a tots els nens i nenes que he tingut la sort de conèixer durant les meves pràctiques i en la meva trajectòria professional.

Encara que potser mai arribeu a llegir aquestes paraules, una part molt important d'aquest treball us pertany. Gràcies per tot el que m'heu ensenyat dins i fora de l'aula. Gràcies per la vostra confiança, la vostra espontaneïtat, la vostra curiositat i la vostra capacitat per a sorprendre'm cada dia. Heu estat vosaltres els i les qui m'heu fet enamorar-me d'aquesta professió.

En cada infant i jove he trobat una manera diferent d'entendre el món, i això m'ha ensenyat que educar no consisteix en el fet que tots aprenguin de la mateixa manera, sinó a trobar la manera d'acompanyar a cadascun perquè pugui arribar tan lluny com sigui capaç. Vosaltres sou la raó per la qual continuo creient en una educació més humana, més inclusiva i més justa.

Finalment, gràcies a totes les persones que, d'una manera o una altra, han format part d'aquesta etapa. Avui tanco una etapa universitària que m'ha fet créixer enormement, però també obro la porta a una professió que afronto amb il·lusió, compromís i moltes ganes de continuar aprenent.

Perquè si alguna cosa he après durant aquests anys és que una mirada pot canviar una trajectòria. La mirada d'aquell docent que escolta, que comprèn, que creu i que és capaç de veure allò que sovint passa desapercebut. La mirada que tots els infants mereixen trobar al llarg del seu camí.

RESUM

Les altes capacitats intel·lectuals constitueixen una necessitat específica de suport educatiu que, malgrat els avanços conceptuals i normatius de les últimes dècades, continua enfrontant-se a importants dificultats relacionades amb la seva identificació i atenció dins de les aules ordinàries d'Educació Primària. La persistència d'estereotips, l'heterogeneïtat de perfils i l'escassetat de recursos pràctics dirigits al professorat contribueixen al fet que una part significativa d'aquest alumnat romangui invisibilitzada o no rebi una resposta educativa ajustada a les seves necessitats.

El present Treball de Fi de Grau té com a objectiu analitzar la situació actual de l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals en Educació Primària per a dissenyar una proposta de recurs digital orientada a afavorir una resposta educativa més inclusiva, personalitzada i significativa. Per a això, es desenvolupa una recerca amb enfocament mixt i predomini qualitatiu que combina la revisió de literatura científica especialitzada, una entrevista semiestructurada a la directora de l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) de Gavà, Viladecans i Sant Climent, un qüestionari dirigit a 23 docents d'Educació Primària i un altre destinat a 57 persones amb altes capacitats intel·lectuals que ja han finalitzat aquesta etapa educativa.

Els resultats evidencien limitacions persistents en els processos de detecció precoç, una percepció insuficient de preparació específica per part del professorat i l'existència de pràctiques educatives que, a vegades, continuen associant l'atenció a aquest alumnat amb un augment quantitatiu de tasques en lloc d'amb experiències d'enriquiment significatives. Així mateix, les vivències recollides mostren experiències d'avorriment, desmotivació i falta de repte acadèmic durant l'escolarització.

Com a resposta a les necessitats identificades, es dissenya un recurs digital en format Google Classroom que integra orientacions, estratègies, materials pràctics i espais d'intercanvi professional. La validació realitzada per una professional experta de l'EAP confirma la seva pertinència i aplicabilitat. Es conclou que avançar cap a una educació veritablement inclusiva requereix reconèixer les altes capacitats com una realitat diversa que demanda respostes educatives flexibles, contextualitzades i orientades al desenvolupament integral del potencial de cada alumne i alumna.

PARAULES CLAU

Identificació primerenca; enriquiment curricular; invisibilització educativa; resposta educativa; benestar emocional.

ABSTRACT

Giftedness constitutes a specific educational support need that, despite significant theoretical and legislative advances in recent decades, continues to face important challenges related to identification and educational provision within mainstream primary school classrooms. The persistence of stereotypes, the heterogeneity of gifted profiles and the lack of practical resources available to teachers contribute to the invisibility of many students and hinder the implementation of educational responses adapted to their needs.

The aim of this Final Degree Project is to analyze the current situation of educational support for gifted students in Primary Education and to design a digital resource intended to promote a more inclusive, personalized and meaningful educational response. To achieve this objective, a mixed-methods study with a predominantly qualitative approach was conducted. The research combined a review of specialized scientific literature, a semi-structured interview with the head of the Educational Guidance and Psychological Assessment Team (EAP) of Gavà, Viladecans and Sant Climent, a questionnaire completed by 23 primary school teachers, and another questionnaire addressed to 57 individuals identified as gifted who had already completed their primary education.

The findings reveal persistent difficulties in early identification processes, limited perceptions of teacher preparedness and the continued presence of educational practices that frequently equate support for gifted learners with providing additional tasks rather than meaningful enrichment opportunities. Participants' experiences also highlight feelings of boredom, demotivation and insufficient academic challenge during their schooling.

In response to the needs identified, a digital resource based on Google Classroom was developed. The platform includes practical guidance, educational strategies, teaching materials and collaborative spaces designed to support teachers in addressing gifted students' needs within mainstream classrooms. External validation carried out by an educational guidance specialist confirmed the relevance, usefulness and applicability of the proposal. The study concludes that moving towards genuinely inclusive education requires recognizing giftedness as

a diverse educational reality that demands flexible, contextualized and personalized responses aimed at fostering the full development of every learner's potential.

KEYWORDS

Early identification; curriculum enrichment; educational invisibility; educational response; emotional well-being.

1. ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	1
1.1. Justificació de la selecció del tema	1
1.2. Itinerari de la lectura	2
2. OBJECTIUS	2
2.1. Objectiu general	2
2.2. Objectius específics	2
3. MARC CONCEPTUAL I CONTEXTUAL	3
3.1. Conceptualització de les altes capacitats intel·lectuals	3
3.2. Evolució dels models teòrics	4
3.2.1. <i>El model psicomètric: origen de la identificació</i>	4
3.2.2. <i>Models multidimensionals: ampliació del concepte de talent</i>	4
3.2.3. <i>El model tripartit de Pfeiffer</i>	4
3.3. Marc normatiu: respostes educatives en el marc inclusiu	5
3.3.1. <i>Principis de la resposta educativa</i>	6
3.3.2. <i>Desajust entre repte i capacitats</i>	6
3.3.3. <i>Nivells de resposta educativa</i>	7
3.3.4. <i>Estratègies específiques d'intervenció</i>	7
3.3.5. <i>Limitacions i errors freqüents</i>	8
3.4. Complexitat i identificació	8
3.4.1. <i>Manifestacions cognitives i comportament a l'aula</i>	9
3.4.2. <i>Diversitat de perfils</i>	9
3.4.3. <i>Dificultats en la identificació</i>	10
3.4.4. <i>Altes capacitats i gènere</i>	10
4. JUSTIFICACIÓ: METODOLOGIA DE L'ESTUDI	11
4.1. Context de la investigació	11
4.2. Disseny metodològic i justificació dels i les participant	12

4.3. Tècniques, instruments i procediment de recollida de dades	12
4.4. Procediment d'anàlisi de dades	13
5. ANÀLISI DELS RESULTATS OBTINGUTS	14
5.1. Entrevista directora EAP (Gavà, Viladecans i Sant climent)	14
5.1.1. Visió reduccionista de les altes capacitats i la seva identificació	14
5.1.2. Limitacions de la resposta educativa	15
5.1.3. Assessorament orientador	15
5.1.4. Formació del professorat	16
5.2. Qüestionari al professorat d'educació primària	17
5.2.1. Perfil del professorat participant	17
5.2.2. Formació i percepció de preparació professional	17
5.2.3. Pràctiques educatives i mesures implementades	18
5.2.4. Dificultats i necessitats detectades	19
5.2.5. Validació de la proposta d'un recurs digital	19
5.3. Qüestionari dirigit a persones amb AACC	20
5.3.1. Identificació i vivències durant la primària	21
5.3.2. Percepció sobre l'atenció rebuda	22
5.3.3. Mancances detectades i possibles millores	23
6. CREACIÓ DEL RECURS	24
6.1. Justificació de la creació del recurs	24
6.2. Continguts del recurs digital	25
6.2.1. Bloc 0: Benvinguda	25
6.2.2. Bloc 1: Crec que tinc un/a alumne/a amb AACC	25
6.2.3. Bloc 2: Què puc fer dins l'aula?	26
6.2.4. Bloc 3: Banc d'activitats i reptes	26
6.2.5. Bloc 4: Més enllà de l'aula: acompanyament integral	27

6.2.6. Bloc 5: Implementació, avaluació i millora contínua	27
7. VALIDACIÓ EXTERNA DEL PRODUCTE	28
8. CONCLUSIONS FINALS	28
8.1. limitacions de l'estudi	30
8.2. línies futures d'investigació	30
BIBLIOGRAFIA	
ANNEX	

1. INTRODUCCIÓ

1.1 JUSTIFICACIÓ DE LA SELECCIÓ DEL TEMA

La selecció d'aquest tema respon tant a una motivació personal com acadèmica i professional. En l'àmbit personal, l'interès per aquesta temàtica sorgeix arran de la identificació de la meua germana petita amb altes capacitats intel·lectuals fa tres anys. Aquesta experiència m'ha permès aproximar-me de manera directa a algunes de les dificultats que poden aparèixer en relació amb la identificació i l'atenció educativa d'aquest alumnat dins del sistema escolar, així com reflexionar sobre la importància de garantir oportunitats d'aprenentatge ajustades a les necessitats de cada infant.

Aquesta sensibilització es va veure reforçada durant els diferents períodes de pràctiques realitzats al llarg del Grau d'Educació Primària. En aquests contextos vaig poder observar situacions que em van generar nombrosos interrogants sobre la resposta educativa que rep l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals dins l'aula ordinària. En diverses ocasions, quan aquests infants finalitzaven les activitats abans que la resta del grup, les propostes que se'ls oferien consistien principalment en lectures sense una finalitat pedagògica definida, activitats repetitives o tasques complementàries orientades a ocupar el temps d'espera. Aquestes experiències em van portar a qüestionar fins a quin punt aquestes pràctiques contribueixen realment al desenvolupament del seu potencial i a la construcció d'aprenentatges significatius.

Paral·lelament, la formació rebuda durant el grau, especialment dins la menció d'Atenció a la Diversitat, també ha contribuït a consolidar aquest interès. Tot i els avenços produïts en la comprensió de les altes capacitats intel·lectuals, he percebut que continuen existint dificultats relacionades amb la seva identificació i amb la disponibilitat d'orientacions pràctiques que ajudin el professorat a donar una resposta educativa ajustada dins de l'aula ordinària. Aquesta realitat posa de manifest la necessitat d'incorporar una mirada més àmplia de la diversitat que contempli també l'alumnat que necessita reptes, aprofundiment i oportunitats d'aprenentatge més flexibles.

Per aquest motiu, aquest Treball de Fi de Grau neix amb la voluntat de contribuir a aquesta necessitat detectada mitjançant el disseny d'un recurs digital pràctic i transferible adreçat al professorat d'Educació Primària. La proposta pretén oferir orientacions, recursos i estratègies que facilitin una atenció més ajustada a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals dins l'aula ordinària, des d'una perspectiva inclusiva, equitativa i orientada al desenvolupament integral de cada alumne i alumna.

1.2 ITINERARI DE LA LECTURA

El present Treball de Fi de Grau s'estructura en diferents apartats que permeten analitzar la situació actual de l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals i fonamentar el disseny d'un recurs digital dirigit al professorat d'Educació Primària.

En primer lloc, es presenta la justificació del tema i els objectius que orienten el treball. A continuació, es desenvolupa el marc conceptual, normatiu i contextual, que permet comprendre les altes capacitats intel·lectuals des d'una perspectiva educativa i inclusiva. Seguidament, s'exposa la metodologia emprada, així com l'anàlisi dels resultats obtinguts a partir de les diferents fonts d'informació.

Finalment, es presenta la proposta del recurs digital, la seva validació externa i les conclusions del treball, incloent-hi les principals aportacions, limitacions i possibilitats de transferència al context educatiu.

2. OBJECTIUS

2.1 OBJECTIU GENERAL

Analitzar la situació actual de l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals a l'Educació Primària dins l'aula ordinària per dissenyar una proposta de recurs digital orientada a afavorir una resposta educativa més inclusiva, personalitzada i significativa.

2.2 OBJECTIUS ESPECÍFICS

Per facilitar la lectura del document, la taula completa de relació entre els objectius específics, les qüestions de recerca, l'estratègia metodològica i els instruments emprats es pot consultar a l'Annex 2.

1. Revisar el concepte d'altres capacitats intel·lectuals i les seves característiques i necessitats educatives a l'etapa d'Educació Primària.
2. Analitzar les dificultats existents en relació amb la identificació i atenció educativa a infants amb altes capacitats intel·lectuals, així com els factors que contribueixen a la seva invisibilització dins l'aula ordinària.
3. Conèixer la realitat educativa dels centres d'Educació Primària en relació amb l'atenció a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, incorporant diferents perspectives de la comunitat educativa.
4. Dissenyar un recurs digital dirigit als mestres, el qual proporcioni orientacions, eines i estratègies per a l'atenció educativa de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals

3. MARC CONCEPTUAL I CONTEXTUAL

3.1. CONCEPTUALITZACIÓ DE LES ALTES CAPACITATS INTEL·LECTUALS

Durant les últimes dècades, l'interès per les altes capacitats intel·lectuals ha augmentat progressivament, especialment en l'àmbit educatiu, davant la necessitat de garantir una resposta ajustada a la diversitat present a les aules. Malgrat aquest interès creixent, la seva conceptualització continua sent objecte de debat i evolució dins de la comunitat científica.

Tradicionalment, les altes capacitats es van associar principalment al rendiment acadèmic i a l'obtenció de puntuacions elevades en proves d'intel·ligència. Tot i que aquesta perspectiva, vinculada als primers enfocaments psicomètrics, va facilitar la identificació de determinats perfils, va resultar insuficient per explicar la complexitat d'aquest alumnat. Tal com assenyalen Renzulli (1978), Gardner (1983) i Gagné (2004), el potencial intel·lectual no pot entendre's exclusivament a partir del quocient intel·lectual, sinó que està condicionat per la interacció de factors cognitius, personals, emocionals i contextuals.

Des d'aquesta perspectiva, les altes capacitats s'entenen actualment com un fenomen multidimensional que pot manifestar-se de formes diverses. Aquesta concepció permet reconèixer perfils que podrien passar desapercebuts si únicament es consideressin indicadors acadèmics o resultats estandarditzats. En conseqüència, la identificació no hauria de limitar-se a classificar l'alumnat, sinó a comprendre les seves necessitats, fortaleces i potencialitats educatives.

En aquest sentit, Coleman i Cross (2021) assenyalen que, quan determinades característiques diferencials no són compreses dins del context escolar, poden ser interpretades erròniament o generar dificultats en la construcció de la pròpia identitat. Per això, una comprensió adequada de les altes capacitats resulta essencial tant per afavorir el desenvolupament acadèmic com el benestar emocional i social de l'alumnat.

Actualment, existeix un ampli consens a considerar les altes capacitats com una realitat complexa i dinàmica, fet que ha impulsat el desenvolupament de diversos models teòrics orientats a ampliar la comprensió del fenomen.

3.2. EVOLUCIÓ DELS MODELS TEÒRICS

3.2.1. EL MODEL PSICOMÈTRIC: ORIGEN DE LA IDENTIFICACIÓ

Els primers intents de conceptualitzar i identificar l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals es van desenvolupar des de la tradició psicomètrica. Entre les aportacions més influents destaca Terman (1925), qui va establir com a criteri principal d'identificació l'obtenció d'un quocient intel·lectual igual o superior a 130. Aquest enfocament va representar un avanç important en permetre sistematitzar els processos de detecció mitjançant instruments estandarditzats.

Tanmateix, diversos autors han assenyalat que la intel·ligència, per si sola, resulta insuficient per explicar la complexitat i diversitat de perfils presents dins de les altes capacitats. En aquest sentit, Sternberg (2003) destaca la influència de factors com la creativitat, la motivació o el context en el desenvolupament del potencial.

3.2.2. MODELS MULTIDIMENSIONALS: AMPLIACIÓ DEL CONCEPTE DE TALENT

Com a resposta a les limitacions dels enfocaments psicomètrics, van sorgir diferents models que van ampliar la comprensió de les altes capacitats des d'una perspectiva multidimensional. Entre les aportacions més rellevants destaca el Model dels Tres Anells de Renzulli (1978), que incorpora la creativitat i el compromís amb la tasca juntament amb una elevada capacitat intel·lectual. Posteriorment, Gardner (1983) va defensar que les persones poden destacar en diferents àmbits de funcionament a través de la seva Teoria de les Intel·ligències Múltiples. Per la seva banda, Sternberg (1985) va proposar la Teoria Triàrquica de la Intel·ligència, integrant les dimensions analítica, creativa i pràctica.

Finalment, Gagné (2004), mitjançant el Model Diferenciat de Dotació i Talent (MDDT), va destacar la importància dels factors educatius i ambientals en la transformació de les aptituds naturals en talent desenvolupat. En conjunt, aquests models contribueixen a entendre les altes capacitats com una realitat complexa en què intervenen múltiples factors personals i contextuals.

3.2.3. EL MODEL TRIPARTIT DE PFEIFFER

Dins d'aquesta evolució conceptual, el Model Tripartit de Pfeiffer (2008) constitueix una de les perspectives més rellevants per a l'àmbit educatiu. L'autor planteja tres maneres

complementàries d'entendre les altes capacitats: com a alt rendiment, com a potencial per destacar i com a necessitat educativa específica.

Aquesta última perspectiva resulta especialment significativa per al present treball, ja que situa la identificació al servei de la intervenció educativa. Des d'aquest enfocament, l'objectiu no consisteix únicament a identificar l'alumnat amb altes capacitats, sinó a proporcionar una resposta educativa ajustada que afavoreixi el desenvolupament del seu potencial.

En aquest sentit, les altes capacitats no constitueixen un trastorn ni un diagnòstic clínic (American Psychiatric Association, 2013), sinó una realitat educativa que requereix oportunitats, suports i mesures adaptades a les necessitats de cada alumne o alumna.

3.3. MARC NORMATIU: RESPOSTES EDUCATIVES EN EL MARC INCLUSIU

En el sistema educatiu actual, l'atenció a la diversitat s'ha consolidat com un principi fonamental orientat a garantir el dret de tot l'alumnat a rebre una educació ajustada a les seves característiques, necessitats i potencialitats. En aquest context, les altes capacitats intel·lectuals s'inclouen dins de les necessitats específiques de suport educatiu (NESE), fet que implica l'adopció de mesures orientades a afavorir el desenvolupament del seu potencial.

En l'àmbit estatal, la Llei orgànica 2/2006, d'Educació (LOE), modificada per la Llei orgànica 3/2020 (LOMLOE), estableix l'obligació de garantir tant la identificació com l'atenció educativa d'aquest alumnat, promovent actuacions orientades al màxim desenvolupament de les seves capacitats.

A Catalunya, el Decret 150/2017 consolida una concepció de la inclusió basada en la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat dins dels contextos ordinaris. En la mateixa línia, la Resolució ENS/1543/2013 estableix orientacions específiques per a la seva identificació i atenció educativa, destacant el paper de l'avaluació psicopedagògica en la presa de decisions.

Aquest marc normatiu representa una evolució respecte a plantejaments centrats exclusivament en la identificació, ja que situa el focus en la intervenció educativa i en l'eliminació de barreres per a l'aprenentatge. Tanmateix, la seva aplicació efectiva continua condicionada per factors com la formació del professorat, la disponibilitat de recursos i l'existència d'orientacions pràctiques que facilitin la implementació de les mesures als centres educatius. Per aquest motiu, l'atenció a les altes capacitats constitueix no només una responsabilitat legal, sinó també un compromís pedagògic vinculat als principis d'equitat, inclusió i personalització de l'aprenentatge.

3.3.1. PRINCIPIS DE LA RESPOSTA EDUCATIVA

D'acord amb el marc inclusiu actual, la resposta educativa dirigida a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals ha de partir del reconeixement de la diversitat de ritmes d'aprenentatge, interessos i potencialitats presents a l'aula. Des d'aquesta perspectiva, l'atenció a aquest alumnat no consisteix a augmentar la quantitat de tasques, sinó a proporcionar experiències d'aprenentatge significatives, estimulants i ajustades a les seves necessitats educatives.

Diversos autors assenyalen que una resposta educativa adequada ha d'afavorir el desenvolupament del pensament crític, la creativitat, la resolució de problemes i l'autonomia (Tomlinson, 2014; Renzulli & Reis, 2014). En aquest sentit, la personalització de l'aprenentatge i la flexibilització de les propostes educatives esdevenen elements clau per garantir una resposta ajustada dins de l'aula ordinària.

Des d'una perspectiva inclusiva, el paper del professorat transcendeix la transmissió de continguts i implica la creació de contextos d'aprenentatge que afavoreixin la participació, el progrés i el desenvolupament de tot l'alumnat, independentment de les seves característiques o necessitats educatives.

3.3.2. DESAJUST ENTRE REpte I CAPACITATS

Un dels principals factors de risc en l'atenció educativa de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals és la manca d'ajust entre les seves capacitats i el nivell de repte de les propostes educatives. Quan les activitats resulten excessivament repetitives, poc exigents o no ofereixen oportunitats d'aprofundiment, pot disminuir progressivament l'interès per l'aprenentatge.

Diverses investigacions han evidenciat que la manca sostinguda d'estímuls adequats pot afavorir situacions de desmotivació acadèmica, baixa implicació i rendiments inferiors al potencial real de l'alumnat (Siegle & McCoach, 2005). Així mateix, la manca d'experiències que impliquin esforç i superació pot dificultar el desenvolupament d'hàbits de treball, estratègies d'autoregulació i capacitat de perseverança davant la dificultat.

Per aquest motiu, resulta fonamental garantir experiències educatives que ofereixin un nivell de repte ajustat a les característiques de cada alumne o alumna, afavorint així el seu desenvolupament acadèmic, personal i emocional.

3.3.3. NIVELLS DE RESPOSTA EDUCATIVA

D'acord amb l'enfocament inclusiu vigent, la resposta educativa s'organitza en diferents nivells d'intervenció que permeten ajustar les mesures a les necessitats detectades.

Les mesures universals es dirigeixen a tot l'alumnat i tenen com a finalitat crear entorns d'aprenentatge accessibles i flexibles. Entre aquestes destaquen les metodologies actives, la diversificació de materials, el treball per projectes i l'organització flexible de l'aula, que constitueixen la base de la resposta inclusiva.

Quan aquestes mesures resulten insuficients, es poden implementar mesures addicionals orientades a ajustar de manera més específica la resposta educativa. En el cas de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, destaca l'enriquiment curricular, que permet ampliar, aprofundir o diversificar els aprenentatges mantenint la participació dins del grup de referència.

Finalment, les mesures intensives impliquen un grau més elevat de personalització i poden incloure actuacions com els plans individualitzats (PI) o, en situacions concretes i després de la corresponent valoració psicopedagògica, la flexibilització de la durada de l'etapa educativa.

Aquesta estructura evidencia que l'atenció a les altes capacitats no depèn exclusivament de mesures específiques, sinó també de la capacitat de les pràctiques ordinàries per oferir oportunitats de repte, aprofundiment i enriquiment dins de l'aula.

3.3.4. ESTRATÈGIES ESPECÍFIQUES D'INTERVENCIÓ

Entre les estratègies educatives dirigides a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals destaquen especialment l'enriquiment educatiu i l'acceleració. Segons el Model d'Enriquiment Escolar de Renzulli (1978), l'enriquiment pretén ampliar i aprofundir les oportunitats d'aprenentatge mitjançant propostes obertes, significatives i ajustades als interessos de l'alumnat, afavorint la creativitat, el pensament crític i l'autonomia.

Per la seva banda, l'acceleració permet adequar el ritme educatiu a les necessitats de l'alumnat a través de mesures com la compactació curricular, l'accés anticipat a determinats continguts o la flexibilització de la durada de les etapes educatives. La recerca ha mostrat que, quan aquestes mesures s'apliquen a partir d'una valoració individualitzada, poden contribuir positivament tant al rendiment acadèmic com al benestar personal de l'alumnat (Assouline et al., 2015).

Lluny de considerar-se estratègies excloents, l'enriquiment i l'acceleració constitueixen mesures complementàries que han d'ajustar-se a les característiques i necessitats de cada alumne o

alumna. En aquest sentit, el Reial decret 943/2003 estableix el marc normatiu que regula la flexibilització de les etapes educatives per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.

3.3.5. LIMITACIONS I ERRORS FREQUENTS

Malgrat els avanços en la identificació i atenció educativa de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, continuen existint pràctiques que poden dificultar una resposta educativa ajustada. Entre els errors més freqüents destaquen la identificació tardana, la confusió entre ampliació i enriquiment curricular o la creença que aquest alumnat no necessita suports específics per progressar adequadament.

També és habitual que, una vegada finalitzades les activitats proposades, alguns i algunes alumnes assumeixin funcions d'ajuda als companys o acompleixin tasques repetitives com a única mesura d'atenció educativa. Tot i que aquestes actuacions poden respondre a la voluntat de donar resposta a la diversitat, no sempre ofereixen oportunitats reals de desenvolupament i aprenentatge.

Per aquest motiu, la qualitat de la resposta educativa no depèn únicament de disposar de recursos o mesures específiques, sinó de la seva aplicació coherent i planificada dins de la pràctica quotidiana. Des d'una perspectiva inclusiva, l'objectiu ha de ser garantir oportunitats d'aprenentatge significatives que permetin a cada alumne o alumna desenvolupar plenament el seu potencial dins de l'aula ordinària.

3.4. COMPLEXITAT I IDENTIFICACIÓ

La comprensió actual de les altes capacitats intel·lectuals ha evolucionat cap a una visió que reconeix la seva naturalesa complexa i heterogènia. Lluny de constituir una realitat homogènia, les altes capacitats poden manifestar-se de formes molt diverses en funció de factors cognitius, personals, emocionals i contextuals.

En aquest sentit, Subotnik et al. (2011) assenyalen que el desenvolupament del potencial depèn de la interacció entre les característiques individuals i les oportunitats que ofereix l'entorn. Això explica que alumnes amb un potencial similar puguin presentar trajectòries, interessos i necessitats educatives molt diferents.

Aquesta heterogeneïtat posa de manifest la necessitat d'adoptar processos d'identificació amplis i flexibles que permetin reconèixer les diferents formes en què les altes capacitats poden

expressar-se dins del context escolar. En cas contrari, existeix el risc que determinats perfils romanguin invisibilitzats i no rebin una resposta educativa ajustada a les seves necessitats.

3.4.1. MANIFESTACIONS COGNITIVES I COMPORTAMENT A L'AULA

L'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals pot presentar determinades manifestacions cognitives associades a formes particulars de processar la informació i construir coneixement. Entre aquestes característiques destaquen la facilitat per identificar patrons, establir relacions complexes entre conceptes, formular generalitzacions o assolir nivells elevats de comprensió conceptual.

Dins del context educatiu, aquestes característiques poden manifestar-se a través de conductes com la formulació de preguntes elaborades, la necessitat d'aprofundir en determinats continguts, l'interès per explorar diferents perspectives o la cerca de significat i coherència en els aprenentatges. Així mateix, és freqüent que estableixin connexions entre àrees de coneixement aparentment desvinculades i mostrin curiositat per qüestions que transcendeixen els continguts treballats a l'aula.

Tanmateix, aquestes manifestacions no constitueixen indicadors exclusius d'altres capacitats ni apareixen de manera homogènia en tots els casos. Per aquest motiu, resulta necessari interpretar-les de manera contextualitzada i considerar-les com una font d'informació rellevant dins dels processos d'identificació i resposta educativa.

3.4.2. DIVERSITAT DE PERFILS

Un dels aspectes més rellevants per comprendre les altes capacitats intel·lectuals és la seva heterogeneïtat. L'alumnat amb altes capacitats no constitueix un grup homogeni, sinó que presenta diferències quant als interessos, els estils d'aprenentatge, les característiques personals i les trajectòries educatives (Subotnik et al., 2011).

En aquesta línia, Betts i Neihart (2004) assenyalen que l'expressió del potencial està influenciada per la interacció entre factors personals, emocionals, socials i educatius. Com a conseqüència, les altes capacitats poden manifestar-se de formes molt diverses dins del context escolar.

La literatura especialitzada descriu diferents perfils, entre els quals es troben estudiants amb un elevat rendiment acadèmic, alumnat amb una destacada creativitat i pensament divergent, així com infants que, malgrat presentar un alt potencial, mostren desmotivació, sota rendiment o dificultats de vinculació amb l'escola.

Des d'una perspectiva inclusiva, reconèixer aquesta diversitat resulta fonamental per evitar visions estereotipades i afavorir processos d'identificació i resposta educativa més ajustats a les necessitats de cada alumne o alumna.

3.4.3. DIFICULTATS EN LA IDENTIFICACIÓ

La diversitat de perfils associats a les altes capacitats intel·lectuals constitueix un dels principals desafiaments en els processos d'identificació. Tal com assenyalen Siegle i McCoach (2005), quan la detecció es basa principalment en indicadors vinculats al rendiment acadèmic, una part d'aquest alumnat pot romandre invisibilitzada, especialment aquells estudiants que no s'ajusten als models tradicionalment associats a l'alt rendiment escolar.

Aquesta situació es veu sovint reforçada per la manca de formació específica del professorat, fet que pot dificultar el reconeixement de manifestacions menys evidents del potencial i afavorir interpretacions parcials de determinades conductes o necessitats educatives (Peters et al., 2019). En conseqüència, comportaments com la desmotivació, la baixa implicació o l'aparent falta d'interès poden atribuir-se exclusivament a factors conductuals, sense considerar aspectes relacionats amb el nivell de repte o l'adequació de la resposta educativa.

Des d'una perspectiva inclusiva, el repte no consisteix únicament a identificar més alumnes, sinó a ampliar la comprensió de les diverses formes en què les altes capacitats poden manifestar-se dins del context escolar. Per aquest motiu, la identificació ha d'entendre's com un procés continu i multidimensional que integri diferents fonts d'informació, combinant les proves estandarditzades amb l'observació pedagògica, la valoració psicopedagògica i l'anàlisi del context educatiu.

3.4.4. ALTES CAPACITATS I GÈNERE

La variable de gènere constitueix un element rellevant en l'anàlisi dels processos d'identificació de les altes capacitats intel·lectuals. Diverses investigacions han constatat una menor presència de nenes en els processos de detecció i avaluació, fet que ha generat un interès creixent per analitzar possibles situacions d'infraidentificació femenina (Peters et al., 2019).

La literatura especialitzada assenjala que aquesta diferència no respon a una distribució desigual de les capacitats, sinó a factors socials, culturals i educatius que poden influir en la manera com el potencial es manifesta i és interpretat dins del context escolar. En aquest sentit, algunes nenes poden desenvolupar estratègies d'adaptació orientades a afavorir la integració

social, evitar destacar o ajustar-se a les expectatives de l'entorn, fet que pot dificultar la identificació de les seves necessitats educatives (Pérez i Freitas, 2012). Aquestes dinàmiques també poden anar acompanyades d'una autoexigència més elevada o perfeccionisme, contribuint a invisibilitzar determinades manifestacions de les altes capacitats.

La rellevància d'aquesta qüestió es reflecteix també en les dades del Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports (2024), segons les quals només el 35,4% de l'alumnat identificat amb altes capacitats correspon a nenes, davant del 64,6% dels nens. Aquesta diferència reforça la hipòtesi d'una possible infraidentificació femenina i posa de manifest la necessitat d'incorporar una mirada sensible al gènere en els processos d'identificació i en la resposta educativa.

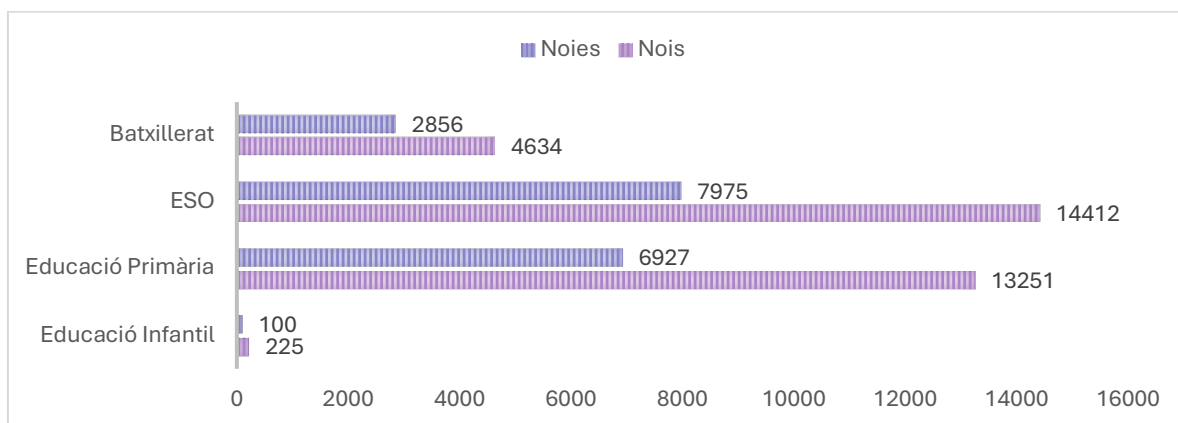

Figura 1: Distribució de l'alumnat identificat amb altes capacitats intel·lectuals segons l'etapa educativa i el gènere

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports (2024).

Des d'una perspectiva inclusiva, aquesta realitat posa de manifest la necessitat d'incorporar una mirada sensible al gènere en els processos d'identificació i en les pràctiques educatives. Ampliar els criteris d'observació i qüestionar determinats estereotips associats a les altes capacitats pot contribuir a reconèixer perfils que tradicionalment han romàs menys visibles i afavorir una resposta educativa més equitativa i ajustada a la diversitat de l'alumnat.

4. JUSTIFICACIÓ: METODOLOGIA DE L'ESTUDI

4.1. CONTEXT DE LA INVESTIGACIÓ

Aquest estudi se situa en el context dels centres ordinaris d'Educació Primària i se centra en l'atenció educativa de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals dins l'aula ordinària. El seu objectiu és analitzar les dificultats existents en els processos d'identificació i resposta educativa,

així com les necessitats que presenta el professorat per atendre aquest alumnat des d'una perspectiva inclusiva.

Malgrat els avanços produïts en l'àmbit normatiu i teòric, continuen existint desafiaments relacionats amb la detecció, la formació docent i la implementació de mesures educatives ajustades. Aquesta realitat posa de manifest la necessitat de disposar d'orientacions i recursos pràctics que facilitin l'atenció a l'alumnat amb altes capacitats dins dels contextos ordinaris d'aprenentatge.

En aquest marc, la investigació incorpora diferents perspectives de la comunitat educativa amb la finalitat de fonamentar el disseny d'un recurs digital dirigit al professorat d'Educació Primària, orientat a facilitar una resposta educativa més ajustada, inclusiva i significativa.

4.2. DISSENY METODOLÒGIC I JUSTIFICACIÓ DELS I LES PARTICIPANTS

Aquest treball adopta un enfocament metodològic predominantment qualitatiu, incorporant elements quantitius amb la finalitat d'obtenir una comprensió més àmplia de la realitat estudiada.

Per donar resposta als objectius plantejats, la investigació incorpora tres perfils participants. En primer lloc, la directora de l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) de Gavà, Viladecans i Sant Climent, seleccionada per la seva experiència en els processos d'identificació, orientació i atenció educativa de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.

En segon lloc, s'inclou el professorat d'Educació Primària, atès el seu paper clau en la detecció de necessitats educatives i en la implementació de mesures de resposta dins l'aula ordinària.

Finalment, s'incorpora la perspectiva de persones amb altes capacitats intel·lectuals que ja han finalitzat l'etapa d'Educació Primària. Les seves experiències permeten conèixer, de manera retrospectiva, les vivències, dificultats i percepcions associades al seu procés d'escolarització.

La integració d'aquestes tres perspectives facilita una comprensió més completa del fenomen estudiat i aporta una base sòlida per al disseny de la proposta educativa desenvolupada.

4.3. TÈCNiques, INSTRUMENTS I PROCEDIMENT DE RECOLLIDA DE DADES

La recollida d'informació es realitza mitjançant una combinació de tècniques qualitatives i quantitatives seleccionades en funció dels objectius de la investigació.

Per a la recollida de dades qualitatives s'utilitza una entrevista semiestructurada adreçada a la directora de l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) de Gavà, Viladecans i Sant Climent, amb la finalitat d'obtenir informació sobre els processos d'identificació, les dificultats detectades i les actuacions desenvolupades en relació amb l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.

Paral·lelament, es dissenyen dos qüestionaris en línia dirigits al professorat d'Educació Primària i a persones amb altes capacitats intel·lectuals que han finalitzat aquesta etapa educativa. Ambdós instruments combinen preguntes tancades i obertes per recollir dades descriptives, experiències i percepcions dels participants.

La difusió dels qüestionaris es duu a terme mitjançant centres educatius i entitats vinculades a l'àmbit de les altes capacitats. Durant tot el procés es garanteixen els principis ètics propis de la investigació educativa, assegurant la participació voluntària, la confidencialitat de les respostes i el tractament responsable de les dades.

Es poden trobar els enllaços dels dos qüestionaris a l'apartat 3 de l'annex.

4.4. PROCEDIMENT D'ANÀLISI DE DADES

L'anàlisi de les dades es desenvolupa des d'una perspectiva mixta, en coherència amb la naturalesa de la informació recollida.

Les dades quantitatives procedents de les preguntes tancades dels qüestionaris s'analitzen mitjançant estadística descriptiva bàsica, principalment a través del càlcul de freqüències i percentatges, amb l'objectiu d'identificar tendències generals relacionades amb les experiències educatives de les persones amb altes capacitats intel·lectuals i les percepcions del professorat.

Pel que fa a les dades qualitatives, tant les obtingudes a través de l'entrevista semiestructurada com les procedents de les preguntes obertes dels qüestionaris, es duu a terme una anàlisi de contingut orientada a identificar idees recurrents, percepcions compartides i aspectes significatius vinculats als objectius de la investigació.

Finalment, es realitza una interpretació conjunta de les diferents fonts d'informació amb la finalitat d'obtenir una comprensió global del fenomen estudiat i fonamentar el disseny de la proposta educativa desenvolupada.

5. ANÀLISI DELS RESULTATS OBTINGUTS

5.1. ENTREVISTA DIRECTORA EAP (GAVÀ, VILADECANS I SANT CLIMENT)

Amb la finalitat d'incorporar una perspectiva professional especialitzada sobre la realitat educativa de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, es realitza una entrevista semiestructurada a la directora de l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) de Gavà, Viladecans i Sant Climent.

L'entrevista permet complementar la informació recollida a través de la revisió bibliogràfica i aprofundir en aspectes vinculats als processos d'identificació, la resposta educativa i les necessitats detectades als centres educatius.

A l'Annex 4 s'inclouen la transcripció de l'entrevista realitzada i el consentiment informat signat per a la participació en la investigació.

5.1.1. VISIÓ REDUCCIONISTA DE LES ALTES CAPACITATS I LA SEVA IDENTIFICACIÓ

Un dels aspectes que s'observa amb més claredat analitzant l'entrevista és que les altes capacitats intel·lectuals continuen sent un fet parcialment invisibilitzat en el sistema educatiu actual. Segons l'experiència professional de l'entrevistada, hi ha una inclinació a identificar només a aquells/aquelles alumnes en les quals s'observen manifestacions especialment notòries, com poden ser; depressions, conductes disruptives a l'aula, abandonament escolar... mentre que els i les altres romanen sense ser identificats/des durant gran part de la seva trajectòria escolar o fins i tot; mai.

Aquesta circumstància sembla estar vinculada amb una comprensió encara més restringida de la manera en què les altes capacitats intel·lectuals es manifesten en situacions reals d'aula. El fet que s'associïn les altes capacitats amb un rendiment acadèmic excel·lent o amb un compliment acadèmic, obstaculitza el reconeixement de perfils més diversos, sobretot quan els i les estudiants compleixen amb els requisits sense mostrar senyals d'alerta.

En aquest context, l'entrevista inclou un aspecte particularment important: el biaix de gènere que apareix en els processos d'identificació, indicant que un alt percentatge de nenes desenvolupen conductes d'adaptació, les quals disminueixen la manifestació externa d'unes certes actituds vinculades a les altes capacitats intel·lectuals, la qual cosa propícia processos d'infraindentificació. A més, l'entrevistada sosté que cal entendre a aquest alumnat des d'un punt

de vista contextualitzat i evolutiu, evitant classificacions inflexibles o lectures simplistes del potencial els primers anys educatius.

Així doncs, podem afirmar que totes aquestes troballes suggereixen que el desafiament educatiu actual no consisteix només a identificar a més estudiants, sinó també a expandir la perspectiva pedagògica des de la qual s'examina el talent escolar.

5.1.2. LIMITACIONS DE LA RESPOSTA EDUCATIVA

La segona dimensió analitzada evidencia una bretxa significativa entre les necessitats educatives de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals i les mesures que habitualment s'implementen dins dels centres educatius.

Al llarg de l'entrevista s'identifica una tendència a associar la resposta educativa d'aquest alumnat amb l'increment de la quantitat de tasques o amb estratègies orientades a mantenir ocupats els i les alumnes que finalitzen abans les activitats proposades. Entre les mesures més freqüents destaquen el suport entre iguals, les ampliacions poc estructurades i les activitats complementàries.

Tanmateix, l'entrevistada qüestiona l'adequació d'aquestes pràctiques i defensa que l'enriquiment educatiu no consisteix a augmentar el volum de treball, sinó a oferir experiències d'aprenentatge més profundes, flexibles i ajustades al perfil cognitiu de cada alumne o alumna.

En aquest sentit, destaca que l'aprenentatge significatiu requereix avançar progressivament cap a nivells superiors de complexitat, promovent la connexió entre coneixements, l'exploració d'interessos personals, el desenvolupament d'estratègies de pensament i l'accés a reptes intel·lectuals ajustats al seu potencial.

Així mateix, s'assenyala la importància d'evitar situacions en què l'alumnat es vegi obligat a repetir aprenentatges ja assolits, ja que aquesta pràctica pot limitar el desenvolupament de les seves capacitats i afavorir la desmotivació. Les aportacions recollides posen de manifest la necessitat de replantejar les mesures habitualment utilitzades per tal de transformar-les en oportunitats reals d'enriquiment i desenvolupament dins de l'aula ordinària.

5.1.3. ASSESSORAMENT ORIENTADOR

La tercera dimensió reconeguda està vinculada amb la funció que a compleixen els serveis d'orientació en el disseny de respostes educatives adequades per a aquest alumnat.

L'entrevistada estableix a l'EAP com un agent de suport que participa en els processos de valoració, identificació i presa de decisions educatives. No obstant això, també afirma que ella mateixa observa que el nivell d'activació d'aquest acompanyament continua dependent, en gran part, de la sensibilitat prèvia del professorat i de l'habilitat del centre per a identificar possibles senyals d'alerta de necessitat educativa.

D'altra banda, el discurs de l'entrevistada, més enllà de l'aspecte tècnic, subratlla la importància de crear cultures escolars que estiguin disposades a rebre assessoria i fomentar el treball col·laboratiu entre professionals. Des d'aquest enfocament, l'atenció als i les estudiants amb altes capacitats intel·lectuals passa de ser vista com una responsabilitat individual a ser un procés de construcció conjunta.

Considero que aquest enfocament és particularment important, ja que demostra que la millora educativa no només es basa en el coneixement especialitzat, sinó també en l'existència d'eines que facilitin el seu trasllat a l'àmbit quotidià de l'aula.

5.1.4. FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

La formació docent és considerada, en l'última categoria d'anàlisi, com un dels factors amb més potencial per a generar canvis.

Les altes capacitats intel·lectuals són una de les necessitats específiques de suport educatiu que menys es coneixen en entorns escolars, la qual cosa crea inseguretats entre els docents i respostes sovint condicionades per idees estereotipades o simplificades, segons indica l'entrevistada. En aquesta línia, ella mateixa sosté que el coneixement sobre aquest alumnat no pot limitar-se a identificar trets generals, sinó que ha d'enfocar-se a entendre la diversitat interna dels perfils i en l'aprenentatge de mètodes específics per a intervenir.

Per aquest motiu, s'evidencia la necessitat de deixar de costat enfocaments uniformes i començar a proposar plans, els quals tinguin en consideració els ritmes, interessos, maneres de participar i necessitats individuals. Això emfatitza amb claredat en la metàfora emparada en l'entrevista, la qual compara la resposta educativa amb diferents maneres de servir un mateix cafè: amb gel, amb llet, tallat, curt de cafè...

Així mateix, sorgeix una exigència clara de recursos pràctics, transferibles i assequibles que puguin ser aplicats a l'aula de manera real i que siguin útils per a guiar als docents en l'elecció de decisions educatives.

5.2. QÜESTIONARI AL PROFESSORAT D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Amb la finalitat de conèixer la realitat educativa dels centres ordinaris en relació amb l'atenció a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, s'administra un qüestionari a 23 docents d'Educació Primària.

L'anàlisi de les respostes permet explorar aspectes relacionats amb la formació del professorat, la percepció de preparació professional, les pràctiques educatives implementades i les necessitats identificades per afavorir una resposta educativa més ajustada dins l'aula ordinària.

Les respostes obtingudes a través del qüestionari adreçat al professorat es recullen a l'Annex 5.

5.2.1. PERFIL DEL PROFESSORAT PARTICIPANT

Els resultats mostren una participació majoritària de professorat amb una trajectòria professional consolidada, ja que gairebé la meitat dels participants disposa de més de vint anys d'experiència docent. Aquest fet aporta valor interpretatiu als resultats obtinguts, atès que les percepcions recollides provenen principalment de professionals amb una experiència extensa dins del context escolar.

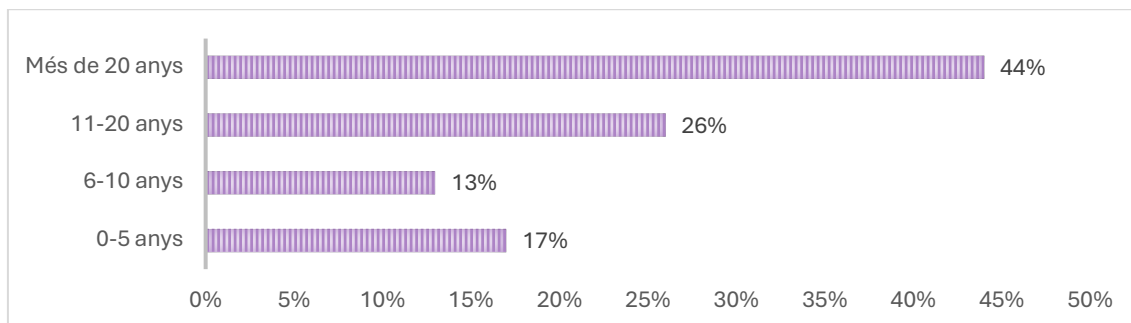

Figura 2: Anys d'experiència docent del professorat participant

Font: Elaboració pròpia a partir del qüestionari adreçat al professorat d'Educació Primària (2026).

Tot i aquesta experiència acumulada, tal com es mostrarà en els apartats següents, l'experiència docent no sembla traduir-se automàticament en una percepció elevada de preparació específica per atendre alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.

5.2.2. FORMACIÓ I PERCEPCIÓ DE PREPARACIÓ PROFESSIONAL

En relació amb la formació rebuda, els resultats mostren una tendència general cap a una percepció moderada o baixa de preparació específica en l'àmbit de les altes capacitats intel·lectuals.

Destaca especialment que 11 dels 23 docents (47,8%) valoren amb el nivell més baix la formació específica rebuda durant la seva formació inicial, i aquesta mateixa tendència es reproduïx en la formació continuada, on també el 47,8% manifesta haver rebut una preparació molt limitada.

Tot i que una part del professorat considera conèixer les característiques generals d'aquest alumnat, aquesta percepció disminueix quan les preguntes fan referència a la identificació dins l'aula i a la capacitat d'oferir una resposta educativa ajustada.

Aquest resultat suggereix que disposar d'informació teòrica no implica necessàriament sentir-se preparat per intervenir educativament. En aquest sentit, es posa de manifest una necessitat clara de recursos aplicables i orientacions concretes que facilitin el trasllat del coneixement a la pràctica docent.

5.2.3. PRÀCTIQUES EDUCATIVES I MESURES IMPLEMENTADES

Pel que fa a les pràctiques educatives, les dades mostren que la major part del professorat manifesta realitzar adaptacions amb una freqüència variable, tot i que només una part ho fa de manera habitual.

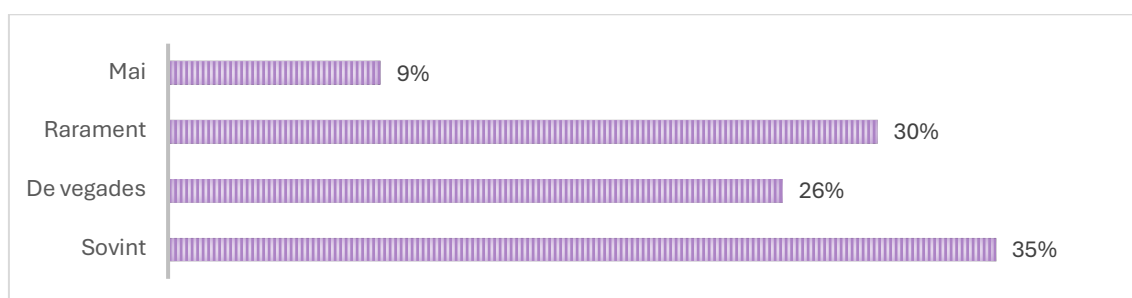

Figura 3: Freqüència amb què el professorat realitza adaptacions per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals

Font: Elaboració pròpia a partir del qüestionari adreçat al professorat d'Educació Primària (2026).

Respecte a les mesures aplicades, l'enriquiment curricular i el treball per projectes apareixen com les estratègies més utilitzades. Tot i això, la menor presència de mesures més estructurades podria indicar que, en molts casos, la resposta educativa continua depenent principalment de la iniciativa individual del docent.

Aquest resultat adquireix especial rellevància si es té en compte que diverses respostes qualitatives mostren dificultats per transformar aquestes adaptacions en experiències realment significatives.

Una de les aportacions del professorat ho expressa de manera especialment clara: "Quan un alumne acaba la seva feina i tu li poses més tasques perquè no estigui sense fer res, però no són

activitats ben pensades, sinó més activitats.” Aquesta reflexió evidencia una de les limitacions descrites en el marc teòric: la confusió entre ampliació quantitativa i enriquiment educatiu.

5.2.4. DIFICULTATS I NECESSITATS DETECTADES

Les aportacions del professorat evidencien que les principals dificultats per atendre l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals no es relacionen amb una manca de predisposició docent, sinó amb la percepció de disposar de poca formació específica, recursos limitats i escàs temps per planificar respostes educatives ajustades.

Entre les necessitats identificades destaquen la dificultat per detectar aquest alumnat, la manca d'orientacions pràctiques per intervenir dins l'aula ordinària i la complexitat de donar resposta a la gran diversitat de necessitats presents als centres educatius. Així mateix, diversos docents assenyalen que l'atenció educativa tendeix a prioritzar l'alumnat amb més dificultats d'aprenentatge, fet que pot contribuir a invisibilitzar les necessitats específiques dels infants amb altes capacitats.

Finalment, apareixen de manera recurrent situacions relacionades amb la manca de repte educatiu, com la finalització anticipada de les tasques o l'avorriments dins l'aula. En conjunt, les respostes recollides posen de manifest la necessitat de disposar de més recursos, estratègies i orientacions que facilitin una resposta educativa ajustada dins del context ordinari.

5.2.5. VALIDACIÓ DE LA PROPOSTA D'UN RECURS DIGITAL

Amb l'objectiu d'explorar la pertinència de la proposta desenvolupada en aquest Treball de Fi de Grau, s'incorpora una pregunta específica destinada a conèixer la valoració del professorat sobre la utilitat potencial d'un recurs digital orientat a facilitar l'atenció a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.

Els resultats mostren una valoració àmpliament favorable, ja que 21 dels 23 docents participants (91,3 %) consideren que disposar d'un espai amb orientacions, recursos i materials pràctics podria resultar útil per a la seva pràctica educativa. Aquesta dada adquireix especial rellevància en relació amb les dificultats detectades prèviament en matèria de formació, recursos i resposta educativa.

Pel que fa a la intenció d'ús, la majoria de les respostes es concentren en les puntuacions més elevades (4 i 5), fet que evidencia una predisposició positiva cap a la incorporació d'eines específiques de suport. Així mateix, les respostes obertes posen de manifest la necessitat de

disposar de materials aplicables directament a l'aula, orientacions concretes, activitats adaptables i exemples pràctics d'intervenció.

En conjunt, aquests resultats reforcen les necessitats identificades al llarg de l'estudi i aporten una validació inicial de la pertinència i utilitat de la proposta desenvolupada, evidenciant que respon a una demanda percebuda pel mateix professorat.

5.3. QÜESTIONARI DIRIGIT A PERSONES AMB AACC

Amb l'objectiu de facilitar la consulta de les dades recollides, les respostes obtingudes mitjançant el qüestionari adreçat a persones amb AACC es presenten a l'apartat 6 de l'annex.

El present apartat recull els resultats obtinguts a partir del qüestionari dirigit a persones amb altes capacitats intel·lectuals, les quals ja han finalitzat l'etapa d'Educació Primària. En total, han participat 57 persones, les respostes de les quals permeten aproximar-se, des d'una perspectiva retrospectiva, a les vivències escolars experimentades durant aquesta etapa.

El qüestionari s'ha dut a terme en 3 llengües diferents: castellà, català i anglès, amb l'objectiu de facilitar la participació i garantir que cada persona pogués expressar-se amb comoditat. Posteriorment, les respostes qualitatives han estat traduïdes al català per a la seva anàlisi, respectant en tot moment el sentit original de les aportacions recollides.

En relació a les característiques de la mostra, s'observa una participació diversa quant al gènere, la qual cosa permet incorporar diferents mirades sobre l'experiència educativa. Aquest aspecte resulta especialment rellevant si es té en compte aspectes que s'han mencionat anteriorment relacionats amb les característiques de la identificació de persones amb altes capacitats intel·lectuals segons el seu gènere.

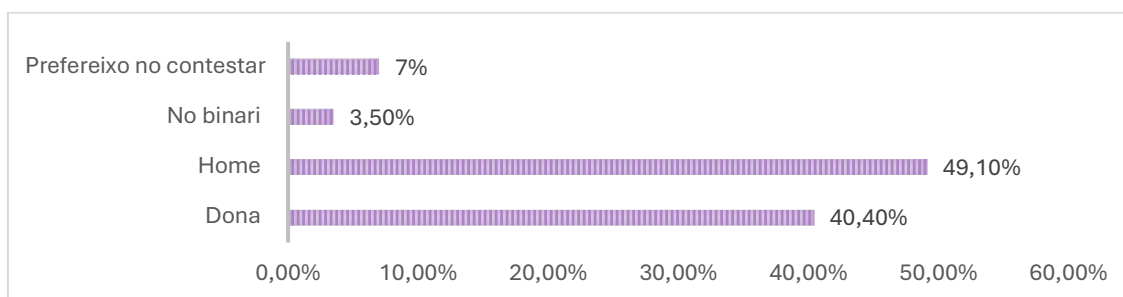

Figura 4: Distribució de la mostra segons el gènere

Font: Elaboració pròpia a partir del qüestionari dirigit a persones amb altes capacitats intel·lectuals (2026).

5.3.1. IDENTIFICACIÓ I VIVÈNCIES DURANT LA PRIMÀRIA

En relació amb el procés d'identificació, cal ressaltar que els resultats de l'enquesta mostren diferències significatives en funció del moment i de la forma en què es va produir la detecció de les altes capacitats intel·lectuals de les persones enquestades.

D'una banda, un 40,4% dels participants van ser identificats i identificades com a alumnat amb altes capacitats intel·lectuals durant l'etapa d'Educació Primària. D'altra banda, un 35,1% assenyalava que, tot i que existien sospites durant aquesta etapa, no es va arribar a formalitzar cap diagnòstic. Finalment, un 24,6% dels i les participants afirma no haver sigut identificat/ada durant l'etapa de Primària, ja sigui perquè no hi havia sospites o perquè aquestes van aparèixer més endavant, fet que va comportar una identificació i diagnòstic tardà.

D'aquesta manera, aquests resultats posen en manifest que més de la meitat de de l'alumnat no va ser identificat/ada de manera formal durant l'etapa de Primària, evidenciant possibles mancances en el procés de detecció precoç dins del sistema educatiu.

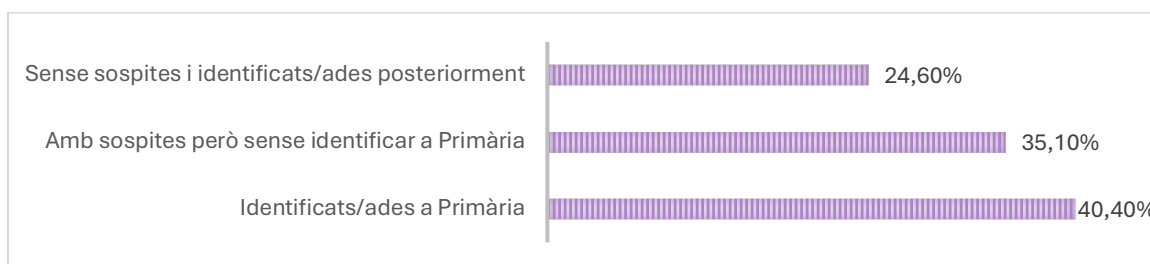

Figura 5: Moment d'identificació de les altes capacitats intel·lectuals dels participants

Font: Elaboració pròpia a partir del qüestionari dirigit a persones amb altes capacitats intel·lectuals (2026).

Tal com s'observa, el 59,7% de l'alumnat no va ser identificat de manera formal durant l'etapa d'Educació Primària, la qual cosa evidència possibles mancances en els processos de detecció del sistema educatiu.

Més enllà de la dada quantitativa, les respostes permeten comprendre l'impacte emocional que aquesta situació ha tingut en la vivència escolar de l'alumnat. Molts i moltes participants descriuen haver-se sentit diferents dins l'aula, tal com expressa un d'ells "sentia que no encaixava i no sabia el perquè", o tal com assenyalava un altre "intentava dissimular per mantenir-me en el que era normal a la classe".

En alguns casos, aquesta sensació de desajustament s'acompanya d'experiències emocionals més intenses. Tal com podem veure, molts i moltes de les participants afirmen sentir-se

“deprimit/da durant l’etapa escolar”, o bé un altre participant que recorda sentir-se “avorrit i ansiós, amb maldecaps i sense ganes d’anar a l’escola”.

Aquestes aportacions, entre d’altres, evidencien que la falta d’identificació no només implica una absència de resposta educativa, sinó també una possible afectació en el benestar emocional dels infants. En aquest sentit, la invisibilització de les altes capacitats intel·lectuals apareix no sols com una qüestió diagnòstica, sinó com una experiència viscuda que pot generar sentiments d’incomprensió i aïllament.

5.3.2. PERCEPCIÓ SOBRE L’ATENCIÓ REBUDA

En relació amb la comprensió del professorat, els resultats mostren una percepció majoritàriament limitada. Un 61,4% dels i les participants consideren que el personal docent mostrava una baixa o nul·la comprensió de les seves necessitats, mentre que un 35,1 % percep aquesta comprensió com a parcial i tant sols un 3,5% afirma haver sentit una comprensió completa.

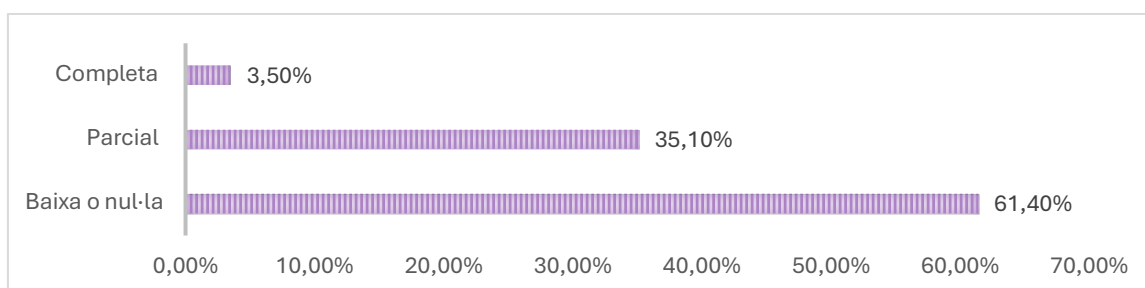

Figura 6: Percepció de la comprensió del professorat envers les necessitats educatives de l’alumnat amb AAC

Font: Elaboració pròpia a partir del qüestionari dirigit a persones amb altes capacitats intel·lectuals (2026).

Tal com s’observa, la comprensió plena del professorat en relació a l’atenció de les necessitats de l’alumnat amb altes capacitats intel·lectuals representa un percentatge molt reduït, la qual cosa evidencia una important bretxa entre les necessitats de l’alumnat i la resposta educativa rebuda.

D’altra banda, les respostes qualitatives reforcen aquesta idea. Alguns i algunes participants assenyalen que l’atenció “depenia del professor o professora que tingués”, mentre que uns/unes altres indiquen que segons la seva percepció “no hi ha prou formació docent per atendre correctament a les necessitats”. També, es recull la percepció que el bon rendiment acadèmic podia ocultar les necessitats reals, com expressa una participant en afirmar que “mentre treies bones notes, semblava que tot estava bé i ningú en tenia en compte fins que això va canviar”.

En relació al cas que s'ha exposat anteriorment, cal destacar que en moltes ocasions aquesta falta de comprensió per part del personal docent, va portar a l'alumnat a modificar el seu comportament, com per exemple, una estudiant afirma que "vaig deixar de fer preguntes sobre els aspectes que em creaven curiositat, ja que sentia que molestava als mestres".

No obstant això, també apareixen experiències que mostren l'impacte que pot tenir un docent sensible. Una participant recorda com una professora li va regalar un llibre d'escriptura i la va animar a escriure, assenyalant que en aquell moment "es va sentir vista i compresa, on la van tenir en compte". Aquesta aportació posa de manifest la importància del reconeixement i l'acompanyament en el desenvolupament de l'alumnat.

5.3.3. MANCANCES DETECTADES I POSSIBLES MILLORES

L'anàlisi de les respostes del qüestionari permet identificar una de les principals mancances en l'atenció educativa de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals: l'absència de propostes pedagògiques significatives quan finalitzen les tasques abans que la resta del grup, així com la manca de personalització dels aprenentatges. Ambdós factors contribueixen a la desmotivació i al desajust entre les necessitats de l'alumnat i la resposta educativa rebuda.

Cal tenir en compte que aquesta era una pregunta de resposta múltiple, fet que explica que els percentatges puguin superar el 100%. Les dades mostren que un 64,9% de les persones participants havia d'esperar sense acomplir activitats significatives, mentre que un 43,9% afirma que se li demanava ajudar altres companys i companyes. Així mateix, un 29,8% assenyalava que complia tasques repetitives o poc estimulants, i únicament un 15,8% accedia a activitats d'ampliació significatives.

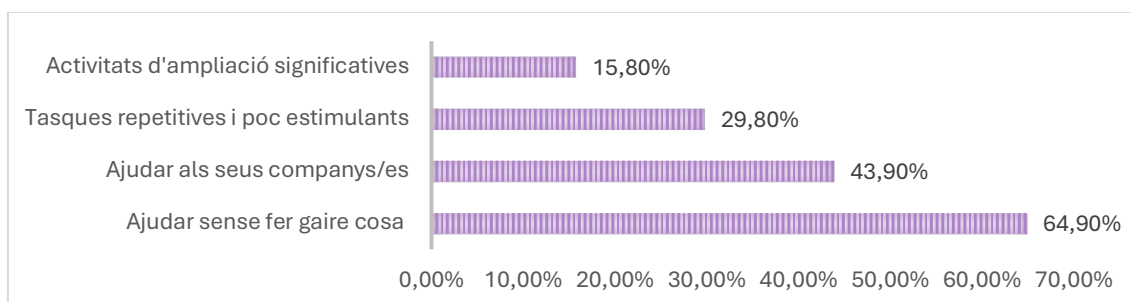

Figura 7: Activitats dutes a terme per l'alumnat quan finalitzava les tasques abans que la resta del grup

Font: Elaboració pròpia a partir del qüestionari dirigit a persones amb altes capacitats intel·lectuals (2026).

Tal com s'observa, les actuacions més habituals no estan orientades a l'enriquiment de l'aprenentatge, sinó principalment a l'ocupació del temps. Aquesta realitat queda reflectida en testimonis com el d'un participant que afirma que "la major part del temps ajudava als altres i

ningú m'ajudava a mi", o el d'una altra persona que descriu les activitats repetitives com "un càstig". Aquestes experiències evidencien que la necessitat principal no és disposar de més feina, sinó de propostes amb un valor educatiu real i ajustades als seus interessos.

En relació amb les possibles millores, les persones participants reclamen activitats més obertes, reptes intel·lectuals, projectes d'investigació i oportunitats per aprofundir en els continguts. Aquestes demandes reforcen la necessitat d'incorporar estratègies d'enriquiment que promoguin l'autonomia, la creativitat i el pensament crític.

Tanmateix, les aportacions recollides també posen de manifest la importància de la dimensió emocional. Una de les reflexions més significatives assenyalava la necessitat de "fer-los sentir vistos sense que hagin de sentir-se diferents", recordant que l'atenció a les altes capacitats no ha de centrar-se exclusivament en el rendiment acadèmic, sinó també en el benestar, la identitat i el sentiment de pertinença de l'alumnat.

En conjunt, els resultats evidencien que les mancances detectades no responen tant a una falta d'implicació docent com a l'absència de formació específica, eines pràctiques i orientacions clares. Per aquest motiu, cal avançar cap a propostes educatives més intencionals, significatives i ajustades que transformin aquestes situacions en oportunitats reals d'aprenentatge i desenvolupament.

6. CREACIÓ DEL RECURS

6.1. JUSTIFICACIÓ DE LA CREACIÓ DEL RECURS

La proposta presentada en aquest Treball de Fi de Grau sorgeix com a resposta a les necessitats identificades durant el procés d'investigació. Les dades obtingudes a través de l'entrevista amb la directora de l'EAP, el qüestionari adreçat al professorat i les experiències compartides per persones amb altes capacitats intel·lectuals que ja han finalitzat l'etapa d'Educació Primària han permès detectar diverses dificultats en la seva atenció educativa.

Entre aquestes destaquen la manca de formació específica del professorat, les dificultats en els processos d'identificació, la confusió entre ampliació i enriquiment curricular, la manca de temps per personalitzar les propostes d'aprenentatge i l'escassetat d'orientacions pràctiques que facilitin la intervenció a l'aula.

Davant d'aquesta realitat, es planteja el disseny d'un Classroom adreçat al professorat d'Educació Primària amb la finalitat d'oferir recursos, estratègies i eines que afavoreixin la

comprensió, la detecció i la resposta educativa a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals. La proposta s'ha desenvolupat des d'una perspectiva inclusiva i funcional, prioritzant la transferibilitat dels recursos a la pràctica docent quotidiana.

La pertinència de la iniciativa també queda reforçada pels resultats del qüestionari docent, en què el 91,3% del professorat participant considera útil disposar d'un espai digital amb orientacions i materials aplicables a l'aula.

En definitiva, aquesta proposta no pretén constituir una formació tancada ni un recull d'activitats aïllades, sinó una eina de suport orientada a facilitar la presa de decisions pedagògiques i a promoure respostes educatives més flexibles, inclusives i ajustades a la diversitat present als centres educatius.

6.2. CONTINGUTS DEL RECURS DIGITAL

L'Annex 7 recull la traçabilitat del recurs i inclou els enllaços als materials i recursos que conformen la proposta.

6.2.1. BLOC 0: BENVINGUDA

Aquest bloc té una funció introductòria i orientadora dins del recurs digital. La seva finalitat és presentar el sentit global del Classroom, contextualitzar la realitat de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals i facilitar la comprensió de l'estructura del recurs.

A través d'aquest espai inicial es promou una primera reflexió sobre la importància d'oferir respostes educatives ajustades dins del marc de l'educació inclusiva, alhora que es proporcionen orientacions bàsiques per facilitar la navegació i l'aprofitament dels diferents continguts i recursos disponibles.

6.2.2. BLOC 1: CREC QUE TINC UN/A ALUMNE/A AMB AACC

Aquest bloc ofereix una primera aproximació al procés de detecció educativa de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals dins l'aula ordinària. La seva finalitat és proporcionar al professorat eines que facilitin l'observació, la interpretació i la reflexió sobre possibles indicadors relacionats amb les altes capacitats.

Per fer-ho, incorpora orientacions sobre senyals d'alerta, instruments d'observació i casos pràctics que permeten analitzar situacions similars a les que poden aparèixer en el context escolar. Així mateix, inclou un fòrum de debat docent orientat a compartir observacions,

plantejar dubtes i reflexionar conjuntament sobre casos reals, afavorint l'intercanvi d'experiències i l'aprenentatge entre iguals.

L'objectiu no és promoure processos diagnòstics dins l'aula, sinó afavorir una detecció inicial més ajustada i facilitar la presa de decisions educatives i la coordinació amb els agents corresponents quan sigui necessari.

6.2.3. BLOC 2: QUÈ PUC FER DINS L'AULA?

Aquest bloc constitueix el nucli pràctic del Classroom i té com a finalitat proporcionar al professorat estratègies i recursos per donar resposta a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals dins l'aula ordinària.

Els continguts inclosos aborden tant situacions immediates que poden aparèixer durant el desenvolupament de les sessions com processos més planificats vinculats a l'enriquiment curricular. Per aquest motiu, el bloc incorpora estratègies d'aplicació immediata, orientacions per enriquir activitats ordinàries, exemples d'activitats multinivell i metodologies especialment coherents amb una perspectiva inclusiva.

A més, inclou un fòrum d'intercanvi d'experiències on el professorat pot compartir pràctiques, plantejar dubtes i reflexionar conjuntament sobre les mesures aplicades en contextos reals d'aula.

L'objectiu és facilitar la construcció de contextos d'aprenentatge més flexibles, estimulants i ajustats a la diversitat, promovent oportunitats de participació i desenvolupament per a tot l'alumnat.

6.2.4. BLOC 3: BANC D'ACTIVITATS I REPTES

El bloc 3 recull un conjunt de propostes pràctiques orientades a afavorir el desenvolupament del potencial de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals dins l'aula ordinària a través d'experiències d'aprenentatge obertes, flexibles i significatives.

Les activitats s'organitzen en diferents àmbits d'intervenció: escriptura creativa, creativitat i pensament divergent, reptes matemàtics, investigació i projectes i propostes STEAM. Totes elles han estat estructurades per cicles educatius amb la finalitat de facilitar-ne l'aplicació dins del context ordinari i afavorir diferents nivells de profunditat, autonomia i repte cognitiu.

L'objectiu del bloc és proporcionar recursos directament transferibles a la pràctica educativa quotidiana i mostrar que és possible generar oportunitats d'aprenentatge enriquides sense necessitat de crear itineraris paral·lels ni separar l'alumnat del seu grup de referència.

6.2.5. BLOC 4: MÉS ENLLÀ DE L'AULA: ACOMPANYAMENT INTEGRAL

El present bloc amplia la mirada sobre l'atenció a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, entenent que la resposta educativa no depèn exclusivament de les actuacions desenvolupades dins l'aula, sinó també de la coordinació entre els diferents agents i contextos que intervenen en el desenvolupament de l'infant.

Per aquest motiu, incorpora recursos i orientacions relacionats amb la col·laboració entre família i escola, l'acompanyament emocional i el coneixement de recursos externs que poden complementar la resposta educativa quan sigui necessari.

L'objectiu és facilitar una intervenció més coordinada, coherent i respectuosa amb les necessitats de cada infant, promovent tant el desenvolupament cognitiu com el benestar emocional i social.

6.2.6. BLOC 5: IMPLEMENTACIÓ, AVALUACIÓ I MILLORA CONTÍNUA

Aquest últim bloc té com a finalitat afavorir la transferència del recurs digital a la pràctica educativa i promoure processos de reflexió i millora contínua. Parteix de la idea que la incorporació de noves estratègies requereix espais que permetin valorar-ne l'aplicació, analitzar-ne l'impacte i ajustar les decisions pedagògiques adoptades.

Per aquest motiu, el bloc incorpora eines d'autoreflexió docent, instruments de seguiment i recursos d'avaluació orientats a identificar fortaleses, dificultats i oportunitats de millora en la resposta educativa proporcionada.

A més, inclou un espai específic de valoració del mateix Classroom amb l'objectiu de recollir la percepció del professorat sobre la seva utilitat, aplicabilitat i transferència al context real d'aula, afavorint així la seva revisió i evolució futures.

D'aquesta manera, el bloc reforça la idea que l'atenció a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals requereix processos continus d'observació, implementació i ajustament dins de la pràctica educativa.

7. VALIDACIÓ EXTERNA DEL PRODUCTE

Amb la finalitat de valorar la pertinència, la funcionalitat i l'aplicabilitat de la proposta desenvolupada, es realitza una validació externa del recurs digital creat. Aquesta validació és portada a terme per la directora de l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) de Gavà, Viladecans i Sant Climent, professional amb experiència en l'assessorament a centres educatius i en l'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, entre les quals es troba l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.

Per tal de facilitar-ne l'avaluació, es proporciona accés al Google Classroom dissenyat en el marc d'aquest Treball de Fi de Grau. Després de revisar-ne l'estructura, els continguts i els diferents materials incorporats, la valoració obtinguda és molt positiva.

La professional destaca especialment la capacitat de transformar els continguts teòrics treballats durant el procés d'investigació en un entorn digital intuïtiu, visual i pràctic. Així mateix, posa en valor l'organització dels continguts, la qualitat dels materials elaborats i l'esforç de síntesi realitzat per convertir conceptes complexos en recursos accessibles i fàcilment aplicables a la pràctica docent.

D'altra banda, es considera que la proposta transcendeix el seu valor estrictament acadèmic i esdevé una eina funcional amb possibilitats reals d'implementació en contextos educatius. En aquest sentit, es destaca el seu potencial com a recurs d'orientació per al professorat que necessita estratègies, recursos i pautes d'actuació per donar resposta a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals dins l'aula ordinària. Igualment, es valora positivament el fet que la plataforma permeti incorporar nous materials i recursos en el futur, afavorint així la seva actualització i continuïtat més enllà de fer aquest treball.

En conjunt, la validació externa realitzada permet corroborar la pertinència de la proposta desenvolupada i aporta evidències sobre la seva utilitat potencial com a eina de suport per al professorat d'Educació Primària, així com sobre la seva viabilitat com a recurs transferible a la pràctica educativa real.

8. CONCLUSIONS FINALS

El present Treball de Fi de Grau ha permès analitzar la situació actual de l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals en l'etapa d'Educació Primària dins de l'aula ordinària, així com dissenyar una proposta de recurs digital orientada a afavorir una resposta educativa més inclusiva i ajustada a les seves necessitats. A partir de la revisió teòrica realitzada,

l'entrevista a la directora de l'EAP, el qüestionari dirigit al professorat i les experiències aportades per persones amb altes capacitats intel·lectuals, ha estat possible assolir els objectius plantejats a l'inici de la recerca.

En relació amb el primer objectiu específic, centrat a revisar el concepte d'altres capacitats intel·lectuals i les seves necessitats educatives, els resultats confirmen la necessitat de superar les concepcions tradicionals basades exclusivament en el quocient intel·lectual. Les aportacions dels models multidimensionals analitzats evidencien que les altes capacitats constitueixen una realitat diversa i complexa que requereix respostes educatives ajustades a les característiques individuals de cada alumne o alumna. Des d'aquesta perspectiva, la identificació ha d'entendre's com una eina orientada a detectar necessitats educatives i facilitar una resposta adequada.

Respecte al segon objectiu específic, orientat a analitzar les dificultats existents en la identificació i atenció educativa d'aquest alumnat, els resultats mostren que continuen existint importants barreres que dificulten la seva detecció i visibilització. Tant la literatura científica com la informació obtinguda a través de l'entrevista i els qüestionaris posen de manifest que encara persisteixen estereotips associats a les altes capacitats, especialment la creença que aquest alumnat sempre presenta un rendiment acadèmic excel·lent o que no requereix suports específics. Aquesta visió reduccionista pot provocar que nombrosos perfils romanguin sense identificar, especialment en el cas de les nenes o d'aquells alumnes les manifestacions dels quals no s'ajusten a les expectatives tradicionals.

En relació amb el tercer objectiu específic, centrat a conèixer la realitat educativa dels centres d'Educació Primària, els resultats evidencien una discrepància significativa entre les necessitats de l'alumnat i els recursos percebuts pel professorat per a atendre-les. Encara que els docents mostren una actitud favorable cap a la inclusió i una clara voluntat d'oferir respostes ajustades, una part important manifesta sentir-se insuficientment preparada per a identificar i intervenir amb aquest alumnat. Així mateix, les experiències recollides mostren situacions recurrents d'avorriment, incomprensió i manca de repte intel·lectual durant l'escolarització, fet que evidencia la necessitat de continuar avançant cap a pràctiques educatives més ajustades.

Finalment, en relació amb el quart objectiu específic, els resultats obtinguts justifiquen el disseny del recurs digital desenvolupat. La proposta ofereix orientacions, materials i estratègies pràctiques dirigides al professorat i la valoració positiva rebuda tant per part de la directora de l'EAP com del professorat participant aporta una primera evidència de la seva utilitat potencial com a eina de suport a la pràctica docent.

Més enllà dels resultats obtinguts, aquest treball ha permès reflexionar sobre una qüestió fonamental: la inclusió educativa implica garantir que tot l'alumnat, inclòs aquell amb altes capacitats intel·lectuals, pugui desenvolupar plenament les seves potencialitats. Com a futura mestra, aquest procés ha reforçat la meua convicció que la formació docent constitueix un element clau per avançar cap a una escola veritablement inclusiva, capaç de reconèixer i donar resposta a totes les formes de diversitat presents a l'aula.

En definitiva, els resultats obtinguts permeten concloure que la millora de l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals requereix avançar simultàniament en tres àmbits fonamentals: una identificació més sensible a la diversitat de perfils, més formació específica del professorat i la disponibilitat de recursos pràctics que facilitin la seva aplicació a l'aula ordinària. En aquest sentit, el recurs digital dissenyat pretén constituir una eina transferible que contribueixi a afavorir una resposta educativa més ajustada a les necessitats d'aquest alumnat.

8.1. LIMITACIONS DE L'ESTUDI

Com tota recerca educativa, aquest treball presenta algunes limitacions que cal tenir en compte en la interpretació dels resultats.

En primer lloc, tot i incorporar diferents perspectives de la comunitat educativa (professorat, orientació psicopedagògica i persones amb altes capacitats intel·lectuals), la mostra participant no permet generalitzar els resultats al conjunt de la població. L'objectiu de l'estudi ha estat comprendre una realitat educativa concreta i fonamentar una proposta ajustada a les necessitats detectades.

Així mateix, les experiències recollides a través del qüestionari dirigit a persones amb altes capacitats intel·lectuals es basen en records retrospectius de la seva etapa d'Educació Primària, fet que pot influir en la interpretació d'algunes vivències.

Finalment, tot i que la proposta ha estat validada per la directora de l'EAP i valorada positivament pel professorat participant, les limitacions temporals pròpies d'aquest Treball de Fi de Grau no han permès implementar-la en contextos educatius reals ni analitzar-ne l'impacte a llarg termini.

8.2. LÍNIES FUTURES D'INVESTIGACIÓ

Els resultats obtinguts obren noves possibilitats de recerca orientades a continuar millorant l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.

En primer lloc, seria interessant implementar el recurs digital desenvolupat en diferents centres educatius per analitzar-ne l'impacte sobre la pràctica docent, els processos d'identificació i la resposta educativa proporcionada a l'alumnat. Així mateix, futures investigacions podrien incorporar la perspectiva de les famílies i ampliar la mostra de participants per obtenir una visió més completa de la realitat estudiada.

D'altra banda, resultaria rellevant aprofundir en qüestions que han emergit de manera recurrent al llarg del treball, com la infraidentificació de les nenes amb altes capacitats, les conseqüències emocionals associades a la manca de detecció precoç o la influència de la formació docent en els processos d'identificació i intervenció educativa.

Finalment, també seria d'interès explorar l'ús de recursos digitals com a eines de formació i acompanyament al professorat, analitzant les condicions que afavoreixen la seva implementació i transferència als contextos educatius reals.

BIBLIOGRAFIA

- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.). American Psychiatric Publishing.
- Assouline, S. G., Colangelo, N., VanTassel-Baska, J., & Lupkowski-Shoplik, A. (Eds.). (2015). *A nation empowered: Evidence trumps the excuses holding back America's brightest students* (Vol. 1). Belin-Blank Center.
- Betts, G. T., & Neihart, M. (2004). Profiles of the gifted and talented. In R. J. Sternberg (Ed.), *Definitions and conceptions of giftedness* (2nd ed., pp. 97–106). Corwin Press.
- Coleman, L. J., & Cross, T. L. (2021). *Being gifted in school: An introduction to development, guidance, and teaching* (3rd ed.). Routledge.
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 7477, de 19 d'octubre de 2017.
- Gagné, F. (2004). Transforming gifts into talents: The DMGT as a developmental theory. *High Ability Studies*, 15(2), 119–147. <https://doi.org/10.1080/1359813042000314682>
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. Basic Books.
- Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 106, de 4 de mayo de 2006.
- Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 340, de 30 de diciembre de 2020.
- Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes. (2024). *Estadística de las enseñanzas no universitarias. Alumnado con necesidad específica de apoyo educativo. Curso 2023–2024*. Gobierno de España.
- Pérez, S. G. P. B., & Freitas, S. N. (2012). A mulher com altas habilidades/superdotação: À procura de uma identidade. *Revista Brasileira de Educação Especial*, 18(4), 677–694.

- Peters, S. J., Gentry, M., Whiting, G. W., & McBee, M. T. (2019). Who gets served in gifted education? Demographic representation and a call for action. *Gifted Child Quarterly*, 63(4), 273–287.
- Pfeiffer, S. I. (Ed.). (2008). *Handbook of giftedness in children: Psychoeducational theory, research, and best practices*. Springer.
- Real Decreto 943/2003, de 18 de julio, por el que se regulan las condiciones para flexibilizar la duración de los diversos niveles y etapas del sistema educativo para los alumnos superdotados intelectualmente. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 182, de 31 de julio de 2003.
- Renzulli, J. S. (1978). What makes giftedness? Reexamining a definition. *Phi Delta Kappan*, 60(3), 180–184, 261.
- Renzulli, J. S., & Reis, S. M. (2014). *The Schoolwide Enrichment Model: A how-to guide for talent development* (3rd ed.). Prufrock Press.
- Resolució ENS/1543/2013, de 10 de juliol, de l'atenció educativa de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 6419, de 17 de juliol de 2013.
- Siegle, D., & McCoach, D. B. (2005). Making a difference: Motivating gifted students who are not achieving. *Teaching Exceptional Children*, 38(1), 22–27.
- Sternberg, R. J. (1985). *Beyond IQ: A triarchic theory of human intelligence*. Cambridge University Press.
- Sternberg, R. J. (2003). *Wisdom, intelligence, and creativity synthesized*. Cambridge University Press.
- Subotnik, R. F., Olszewski-Kubilius, P., & Worrell, F. C. (2011). Rethinking giftedness and gifted education: A proposed direction forward based on psychological science. *Psychological Science in the Public Interest*, 12(1), 3–54.
- Terman, L. M. (1925). *Genetic studies of genius: Vol. 1. Mental and physical traits of a thousand gifted children*. Stanford University Press.
- Tomlinson, C. A. (2014). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners* (2nd ed.). ASCD.

1. FORMACIÓ PERSONAL	2
1.1 Certificat curs homologat	2
1.2 Certificat assistència jornades formatives	2
2. TAULA D'OBJECTIUS ESPECÍFICS DEL TREBALL	3
3. INSTRUMENTS DE RECOLLIDA DE DADES	4
3.1 Enllaços per respondre qüestionari persones amb AACC	4
3.2 Enllaç per respondre docents d'educació primària	4
4. ENTREVISTA DIRECTORA EAP	4
4.1. Transcripció de l'entrevista	4
4.2. Consentiment entrevista	4
5. QÜESTIONARI ADREÇAT AL PROFESSORAT D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA	4
5.1. Respostes obtingudes	4
6. QÜESTIONARI ADREÇAT A PERSONES AMB AACC	5
6.1. Respostes obtingudes	5
7. CONTINGUTS DEL RECURS	6
7.1. Taula resum dels continguts del recurs	6
7.1.1. Bloc 0: benvinguda	7
7.1.2. Bloc1: crec que tinc un/a alumne/a amb AACC	7
7.1.3. Bloc 2: què puc fer a l'aula?	7
7.1.4. Bloc 3: banc d'activitats i reptes	7
7.1.5. Bloc 4: més enllà de l'aula: acompanyament integral	8
7.1.6. Bloc 5: implementació, avaluació i millora contínua	8

1. FORMACIÓ PERSONAL

1.1. CERTIFICAT CURS HOMOLOGAT:

[REDACTED]

1.2. CERTIFICAT ASSISTÈNCIA JORNADES FORMATIVES:

[REDACTED]

2. TAULA OBJECTIUS ESPECÍFICS DEL TREBALL

Objectius específics	Qüestions a resoldre	Estratègia metodològica	Instruments de recollida de dades
Revisar el concepte d'altres capacitats intel·lectuals i les seves característiques i necessitats educatives a l'etapa d'Educació Primària	<p>Què s'entén per altres capacitats intel·lectuals en l'àmbit educatiu actual?</p> <p>Quines característiques presenta aquest alumnat a l'etapa de Primària?</p> <p>Quines necessitats educatives específiques tenen?</p>	Revisió i anàlisi de la literatura científica, normativa educativa i recursos formatius especialitzats per construir el marc teòric del treball.	<p>Recerca bibliogràfica</p> <p>Curs formatiu homologat</p> <p>Jornades informatives</p>
Analitzar les dificultats existents en relació a la identificació i atenció educativa a infants amb altres capacitats intel·lectuals, així com els factors que contribueixen a la seva invisibilització dins l'aula ordinària.	<p>Quines dificultats existeixen en la identificació d'aquest alumnat?</p> <p>Quins factors poden afavorir la seva invisibilització?</p> <p>Quin paper té la formació del professorat en aquest procés?</p>	Disseny, difusió i anàlisi d'un qüestionari adreçat a mestres d'Educació Primària per conèixer les seves experiències, necessitats i percepcions sobre l'atenció a l'alumnat amb altres capacitats.	Qüestionari a mestres d'Educació Primària
Conèixer la realitat educativa dels centres d'Educació Primària en relació amb l'atenció a l'alumnat amb altres capacitats intel·lectuals, incorporant diferents perspectives de la comunitat educativa.	<p>Quina és la visió dels serveis d'orientació educativa sobre l'atenció a aquest alumnat?</p> <p>Com es concreta aquesta atenció en els centres educatius?</p> <p>Quines experiències viuen les famílies amb infants amb altres capacitats en el sistema educatiu?</p>	Realització d'una entrevista semiestructurada amb la directora de l'EAP i elaboració d'un qüestionari dirigit a persones amb altres capacitats per recollir experiències i percepcions sobre la seva escolarització.	<p>Entrevista directora de l'EAP</p> <p>Qüestionari a persones amb altres capacitats intel·lectuals</p>
Dissenyar un recurs digital dirigit als mestres, el qual proporcioni orientacions, eines i estratègies per a l'atenció educativa de l'alumnat amb altres capacitats intel·lectuals	<p>Quines necessitats formatives presenta el professorat en relació amb aquest àmbit?</p> <p>Quins recursos i estratègies poden facilitar una millor resposta educativa?</p> <p>Com pot un espai digital contribuir a la millora de la pràctica docent?</p>	Disseny i elaboració d'un Google Classroom com a recurs digital pràctic per al professorat, integrant orientacions, recursos, materials i estratègies derivades dels resultats obtinguts durant la investigació.	Validació de la proposta (directora de l'EAP)

3. INSTRUMENTS DE RECOLLIDA DE DADES

3.1. ENLLAÇOS PER RESPONDRE QÜESTIONARI PERSONES AMB AACC

Qüestionari en català: <https://forms.gle/j6h8Tv4b6DHa8ai39>

Qüestionari en anglès: <https://forms.gle/qZmPFw8BNTk41ejR9>

Qüestionari en castellà: <https://forms.gle/RAVkBfir8eqpAzoH9>

3.2. ENLLAÇ PER RESPONDRE DOCENTS D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Qüestionari a docents: <https://forms.gle/KKhBqfJMxPZPJNm9>

4. ENTREVISTA DIRECTORA EAP

4.1. TRANSCRIPCIÓ DE L'ENTREVISTA

<https://drive.google.com/file/d/1jFZ3fdDVBS2H9wDebrnJMwKCoE3smsWK/view?usp=sharing>

4.2. CONSENTIMENT ENTREVISTA

<https://drive.google.com/file/d/1gMXMcfmxeNnZIGp26Ru0jrYpjurFIFdU/view?usp=sharing>

5. QÜESTIONARI ADREÇAT AL PROFESSORAT D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

5.1. RESPOSTES OBTINGUDES

https://drive.google.com/file/d/1XdDMfwxFGNc8KT1XDp_YA4tFjQqF5cC/view?usp=sharing

6. QÜESTIONARI ADREÇAT A PERSONES AMB AACC

6.1. RESPOSTES OBTINGUDES

Qüestionari en català:

https://drive.google.com/file/d/1opqudvLe2tL5bMzVd30biw4e87c4bOBz/view?usp=share_link

Qüestionari en anglès:

<https://drive.google.com/file/d/1af5AQJxNEndjKQGycG37ilo1fWCNhBzH/view?usp=sharing>

Qüestionari en castellà: https://drive.google.com/file/d/1FX2L78oroc8wIFlhPV-smbxu_PIRy92e/view?usp=sharing

7. CONTINGUTS DEL RECURS

7.1. TAULA RESUM DELS CONTINGUTS DEL RECURS

Necessitat detectada	Evidència recollida	Decisió de disseny adoptada	Bloc del Classroom	Impacte educatiu esperat
Manca de formació específica del professorat	Qüestionari docent: percepció baixa preparació	Incorporar contingut clar, aplicat i orientat a la pràctica	Bloc 1	Incrementar la seguretat i el coneixement docent
Dificultats per identificar perfils diversos	Entrevista EAP + marc teòric	Crear orientacions i indicadors contextualitzats	Bloc 2	Afavorir identificacions més ajustades
Confusió entre ampliació i enriquiment	Entrevista EAP + respostes obertes	Incorporar exemples i criteris pedagògics	Bloc 3	Millorar la qualitat de la resposta educativa
Manca de recursos aplicables dins l'aula ordinària	Qüestionari docent	Dissenyar activitats transferibles i descarregables	Bloc 4	Facilitar la implementació real
Necessitat de metodologies estimulants	Marc teòric + experiències recollides	Incorporar propostes multinivell i obertes	Bloc 4	Augmentar el repte i participació
Dificultat per mantenir seguiment i continuïtat	Validació del producte	Crear instruments d'autoreflexió i seguiment	Bloc 6	Afavorir una pràctica docent reflexiva

7.1.1. BLOC 0: BENVINGUDA

5 cèntims abans de començar:

<https://drive.google.com/file/d/1v6aCtf7VzGba85o8D1xaqqvSyvzKNUOO/view?usp=sharing>

7.1.2. BLOC 1: CREC QUE TINC UN/A ALUMNE/A AMB AACC

Senyals d'alerta:

https://drive.google.com/file/d/14Ylulbf_4iKtp4HjXu4KerNlnKSOPbxR/view?usp=sharing

Qüestionaris d'observació: <https://drive.google.com/file/d/1F74QdIMYZomRC-6clVXkOW-9kKyKJ2Ut/view?usp=sharing>

Casos pràctics:

https://drive.google.com/file/d/1vzr0IGbnrVd7Qs6AzEU0d_94ThfPwVGh/view?usp=sharing

7.1.3. BLOC 2: QUÈ PUC FER A L'AULA?

Estratègies d'ampliació immediata a l'aula: https://drive.google.com/file/d/11qO-pfATZiGDG5i5qDtZ26E_aipdMpQk/view?usp=sharing

Com enriquir una activitat? <https://drive.google.com/file/d/1EunNq2eeqUjDX64o4T-O31LqtG1dqaV2/view?usp=sharing>

Activitats multinivell:

<https://drive.google.com/file/d/1DutTSKcdllRsPhWquOJVDWaT1tTJTxD/view?usp=sharing>

Metodologies recomanades:

<https://drive.google.com/file/d/12sV64HDkWomYcaQqEX7mEcqVTQ091skK/view?usp=sharing>

7.1.4. BLOC 3: BANC D'ACTIVITATS I REPTES

Esriptura creativa:

<https://drive.google.com/file/d/1ls9jOKcMtCG3f1vh6RyTOTizHCGaLCXv/view?usp=sharing>

Creativitat i pensament divergent:

<https://drive.google.com/file/d/1UQe90hTimRG2fnChFOIBbgS5Mx7b4jvu/view?usp=sharing>

Reptes matemàtics: https://drive.google.com/file/d/15PF-wgSakFqRyRCFhQDjpE6DGXv7gBY_/view?usp=sharing

Investigació i projectes:

<https://drive.google.com/file/d/1wK0awdlqYGnUzi28THMJCCm0apdMRZ9n/view?usp=sharing>

STEAM: https://drive.google.com/file/d/1pe_WqlvD3KryzjG5Xnm-xN1IOQ-e4lq_/view?usp=sharing

7.1.5. BLOC 4: MÉS ENLLÀ DE L'AULA: ACOMPANYAMENT INTEGRAL

Famílies i escola: construir aliances educatives:

https://drive.google.com/file/d/1omSbE_cht_rb94E-XZymfthCSrowouHE/view?usp=sharing

Acompanyament emocional:

<https://drive.google.com/file/d/1R2bySr8L83fv1P7IUWLYfQrjZFPcDOmo/view?usp=sharing>

Recursos externs i orientació:

<https://drive.google.com/file/d/1CCiibFWDrf5q9l1nbzscAi6FM3o0gi3z/view?usp=sharing>

7.1.6. BLOC 5: IMPLEMENTACIÓ, AVALUACIÓ I MILLORA CONTÍNUA

Atura't i mira l'aula: eina d'autoreflexió:

<https://drive.google.com/file/d/1f72aw4V3dCcPxK5X78537W34ZWxwXN6-/view?usp=sharing>

El meu compromís per a la pròxima setmana: <https://forms.gle/NX4wTk8w6pcTC1iv5>

Seguiment de l'impacte a l'aula:

https://drive.google.com/file/d/1qo3Cq2M5r5JLcq_TLYOO3KsqT4CnQ_ND/view?usp=sharing

Formulari de valoració del recurs: <https://forms.gle/7wUrV84FtSsMqZ8i6>